

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo.tem@gov.fi

Viite

Lausuntopyyntönne luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaivoslaiksi
Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/12316/2019

Määräaika

12.4.2022

Asia

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaivoslaiksi

Lausunnon antaja

Ekovihreät ry hallituksen puolesta,

Lausunto lakiehdotuksen tavoitteista suhteessa hallitusohjelman tavoitteisiin

Hallitusohjelmassa on sovittu, että kaivoslainsäädäntö uudistetaan.

Ekovihreät lausuu, että luonnonsuojelujärjestön käsityksen mukaan edellä kuvattu hallitusohjelman kirjaus tarkoittaa **kaivoslain perusteellista uudistamista**, eikä suinkaan pienen pintaremontin kaltaisia näennäispaikkauksia, jollaiselta TEM:in valmisteleva luonnos hallituksen esitykseksi kaivoslaiksi vaikuttaa.

Ekovihreät ry:n tulkinnan mukaan hallitusohjelmassa täsmennetään kaivoslain uudistuksen lähtökohtana olevan:

- **ympäristönsuojelun tason parantaminen**
 - tämä tavoite ei nyt esitetyn luonnoksen perusteella toteudu
- **kaivosten toimintaedellytysten varmistaminen sekä paikallisen hyväksyttävyyden ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen**
 - tämä tavoite ei nyt esitetyn luonnoksen perusteella toteudu.
 - ilmeisen selvästi vaikuttaa, ettei lainsäädäntöä valmisteleva ministeriö TEM luonnosta valmistellessaan ole edes pyrkinyt toteuttamaan tätä hallitusohjelman tavoitetta.
 - tämä hallitusohjelman tavoite voisi toteutua vain lakiehdotukseen ja lakiin erikseen kirjatuilla yksityiskohtaisilla velvoitteilla eri **osapuolien intressien tasapuolisesta ja luotettavasta selvittämisestä** kaivoslain 1 §:n tavoitekuvauksen toteuttamiseksi lain käytännön soveltamismenettelyissä.

- kyseinen intressivertailu on määritettävä perusedellytykseksi luvan myöntämisedellytysten täyttymisen osoittamiseksi, ja laissa on säädettävä, että lupa voidaan myöntää vain, mikäli luotettavien **intressivertailujen perusteella on osoitettavissa toiminnasta aiheutuvan merkittävästi enemmän hyötyä kuin haittaa**, velvoittaen vertailussa otettavan huomioon myös hankkeen vaikutukset yleiselle ja yksityiselle edulle, alueen muulle kehittämismahdollisuuksille, ja ympäristöperusoikeudelle erityisesti vaikutukset vesistöihin sekä luonnonsuojeluarvoille ja luonnon monimuotoisuuteen huomioiden.
- konkreettinen intressivertailuehdotuksen puuttumisen lainvalmistelun luonnosehdotuksesta on samalla osoitus siitä,
 - ettei luonnoksessa veloiteta luvanhakijaa selvittämään lupahakemuksessaan hankkeeseen sisältyviä haitallisia mineraaleja ja niistä aiheutuvia ympäristö-, vesistö-, ilma- ja luontovaikutuksia,
 - ja niistä vaikutuksista aiheutuvia haittoja yleiselle ja yksityiselle edulle.
 - Tämä on konkreettinen ja kaivoslain legitimizeettiä uhkaava ongelma, koska nykyisessäkin kaivoslaissa veloitetaan antamaan ”yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi tarpeelliset määräykset”, mutta sitä veloitusta ei tosiasiallisesti ole toteutettu.
 - Eikä TEM:in nyt esittämän luonnos korjaa tätä nykyisen kaivoslain perusvirhettä.
- **intressivertailun sisällyttämistä kaivoslain uudistamiseen veloitti myös talousvaliokunta lausunnossaan kaivoslain uudistamisesta**, mutta TEM ei ole kuitenkaan valmistellut ehdotusta intressivertailun sisällyttämiseksi kaivoslakiin.
- luonnoksessa puhutaan paikallisen vaikuttamismahdollisuuden lisäämisestä, mutta sen toteutuminen on tosiasiallisesti erityisesti kiinni siitä, että suunnitellun hankkeen **aikaisista alkuvaiheista alkaen on paikallisella kunnalla, asukkailla ja osallisyhteisöillä todellinen vaikutusmahdollisuus vaikuttaa intressivertailun toteutuksen ja sen johtopäätöksiin tasavertaisen osapuolen luontoisesti**.
 - Tätä paikallista vaikuttamismahdollisuutta ei TEM:in luonnoksessa ole riittävästi edistetty, jonka vuoksi TEM:in julkisuuteen esittämät puheet

vaikuttamismahdollisuuksien lisäämisestä jää tyhjäksi puheeksi.

- asianosaisten oikeusturvan lisäämiseksi tulee kaivoslaissa selkeyttää säädöksiä siitä, **että perustuslaki säättää peruseriaatteen asianosaisten kuulemisesta, joka perustuslain termi kuuleminen tarkoittaa tarpeellisten asianosaiselta hankittavien lausuntojen hankkimista, eikä suinkaan pelkästään vireillä olevan tiedottamismenettelyä kaivoslaissa erikseen säädetyllä tavalla. Tätä epäkohtaa ei TEM:in luonnosehdotuksessa esitetä korjattavaksi.**
- Kaivoslaissa on uudistettava soveltamismenettelyt lausuntopyyntömenettelyksi siten, ettei nykyinen virheellinen tulkinta kuin lupahakemusten ilmoitusmenettely tarkoittaisi lausuntopyyntömenettelyä asianosaisille, osallisyhteisöille sekä lausunnonantajaviranomaisille, vaikka tosiasiallisesti useimmiten on kuulutettu vain luvanhakijan puutteellisia lupahakemuksia.

Edellä kuvattuihin nyt esitetyn luonnosehdotuksen puutteisiin viitaten lausumme painokkaasti, ettei esitetty TEM:in valmisteleva luonnosehdotus toteuta riittäväällä tavalla hallitusohjelman tavoitteita, jonka vuoksi syntyy vaikutelma kuin valmisteleva ministeriö ei edes ole halunnut edistää hallitusohjelman toteutumista, mistä aiheutuu epäluottamusta lain valmisteluprosesseihin ja siten myös valtion toimintaan.

Vastaukset lausuntopyynnössä esitettyihin yksilöityihin kysymyksiin

Viittaamme edellä lausuttuun, ja vastaamme lausuntopyynnössä esitettyistä kysymyksistä yleisesti, että esitetyt kysymykset ja niiden perustelut osaltaan vahvistavat edellä kuvattua, siis ettei todellista kaivoslain uudistamista ole TEM valmistellut, vaan esitetyt kysymyksetkin kohdistuvat muuhun kuin todelliseen kaivoslain uudistamiseen hallitusohjelman mukaisesti.

Kysymys 1. Varausjärjestelmään esitetään seuraavia muutoksia:

- alueellisia rajauksia,
- hehtaariperusteinen varausmaksu
- varausajan lyhentäminen
- varauspäätöksen sisällön tarkentaminen
- varaajan velvollisuus tiedottaa varausilmoituksen jättämisestä.
- Mitä hyötyjä näet esitettyissä muutoksissa? Mitä muita muutoksia ehdotat ja miksi?

Nykyisen kaivoslain varausjärjestelmä on täysin perustuslain yhdenvertaisuuslainsäädännön ja kaivoslain 1 §:n tavoiteperiaatteen vastainen, koska:

- varausjärjestelmä on vain kaivosyhtiön eduksi luotu etuoikeuden hankkimismenetelmä pelkkään ilmoitusmenettelyyn perustuen, jo ennen varsinaisen malmietsintälupahakemuksen jättämistä, jossa malminetsintälupahakemusvaiheessa asianosalla on lausumismahdollisuus lupahakemukseen, eikä varausmenettelyssä ei ole asianosaisille ole lausumismahdollisuutta.
- ongelma johtuu suorastaan kieroutuneesta kaivoslain tulkinnasta, kuin varausilmoitusmenettelyssä olisivat asianosaisia vain varausilmoituksen tekijä ja mahdolliset muut kilpailevat kaivosyhtiöt. Tällaiset paikallisten ihmisten ja osallisten oikeusturvaa loukkaavat tulkinnat on korjattava.

TEM:in esittämä luonnos varausjärjestelmän muutoksista on silmänlumetta: se ei korjaa varausjärjestelmällä aikaansaatua perustuslain loukkausta, jossa kaivosyhtiö saa etuoikeuden selvittää alueeseen kohdistuvia hankemahdollisuuksia ilman, että alueen kunta, kiinteistönomistajat, asianosaiset, osallisyhteisöt tai yleistä etua turvaavat viranomaiset voisivat lausua kantaansa "varausilmoitus" hankkeeseen.

Ekovihreät ry vaatii, että "varausjärjestelmä" on purettava kaivoslaista. Sen purkaminen ei aiheuta minkäänlaista oikeudenmenetystä kaivosyhtiölle, koska lainmukaisen malminetsintäluvan jättämisellä syntyy joka tapauksessa varsinainen kaivoslain tarkoittama etuoikeus hakemuksen ensimmäisenä jättäneelle ("löytäjälle") kaivosyhtiölle, mutta siinä vaiheessa myös muilla asianosaisille syntyy oikeus lausua hakemukseen kantansa.

Kysymys 2. Onko keskeisten lakien soveltamisalojen rajat selvät: kaivoslaki, ympäristönsuojelulaki, luonnonsuojelulaki? Jos ei, miten tätä sääntelykokonaisuutta voisi mielestäsi selkeyttää?

Vuoden 2011 kaivoslain 3 §:ssä säädetään noita ja muitakin lakeja otettavan huomioon kaivoslain mukaisissa lupamenettelyissä. Mutta koska kaivoslaissa ei yksityiskohtaisesti ole annettu soveltamisohjeita kyseisten muiden lakien huomioonottamisesta, ovat kaivosyhtiöt ja kaivoslain mukainen hallintoviranomainen Tukes jättäneet niiden lakien velvoitteet suurelta osin huomiotta kaivoslain mukaisissa lupaprosesseissa. Oikeuskäytäntöä on kertynyt vasta valitusprosessien kautta saatujen lainsoveltamisohjeiden kautta.

Periaatteessa KL 3 §:ssä on lait lueteltu, mutta luettelo ei ole saanut aikaan riittävää oikeuskäytäntöä. Hallintoviranomainen Tukes ei ole hallintolain

velvoittamalla tavalla hankkinut lupaprosessien yhteydessä selvityksiä KL §:ssä lueteltujen muiden lakien velvoitteiden soveltamisesta kaivoslainmukaisen hankkeen yhteydessä.

Koska kaivosyhtiöiden hankkeet käynnistyvät kuitenkin tosiasiasa kaivoslain mukaisen lupahakemuksen ensin jättämisellä (vaikka lupien jättämisjärjestystä tai käsittelyjärjestystä ei ole säädetty), on kansalaisten ja yleisen ympäristöetuuden turvaamisen kannalta oleellista, että kaivoslakiin säädetään kaivosyhtiöitä ja hallintoviranomainen Tukesia selkeästi velvoittavat oikeusohjeet muiden lakien velvoitteiden selvittämisestä jo lupahakemukseen liitettynä.

Nykyäänkin kaivoslaissa velvoitetaan lupahakemuksessa esitettävän (KL 34 §) lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys mm. toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus.

Mutta koska kyseisen kohdan soveltamiseksi ei ole annettu lain perusteluissa tarkempia oikeus- tai soveltamisohjeita, ei hallintoviranomainen Tukes ole velvoittanut luvanhakijoita esittämään lupahakemuksessaan selvityksiä haettavan toiminnan *ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laatu* luvan myöntämisedellytysten täyttymisen osoittamiseksi.

Kyse on termistä *lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset* ja lain perusteluissa tarpeellisista soveltamisohjeista kyseisen asian toteuttamiseksi lupahakemuksissa, lupahakemuksen hyväksymismenettelyssä, lupahakemusten lausuntopyyntömenettelyissä, luvan lupaharkinnassa ja lupapäätöksissä.

Tähän lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset liittyvät EU lainsäädäntö, ympäristödirektiivi, vesipuitedirektiivi, luontodirektiivi ja luonnon monimuotoisuuden suojelusopimukset, jotka velvoittavat toimivaltaista hallintoviranomaista (Tukes) vaatimaan luvanhakijalta direktiivien velvoittamat ja kansallisen lainsäädännön velvoittamat selvitykset. Mutta Tukes ei ole niin toiminut. Tämä kohta on oleellinen lainsäädännön epäkohta, joka on korjattava.

Kun kaivoslain toimivuutta valvova ministeriö nyt kysyy, miten tätä sääntelykokonaisuutta voisi selkeyttää, niin vastaamme:

kaivoslakiin tulee antaa yksityiskohtaiset oikeusohjeet kansallisen lainsäädännön ja direktiivien velvoitteiden noudattamiseksi.

Nyt ministeriö on sallinut kaivosviranomaisen Tukesin toimivan edelleenkin kuin vanhan vuoden 1965 kaivoslain periaatteiden mukaisesti, jolloin kaivosyhtiöiden ja KTM:n tarvitsi noudattaa vain kaivoslain säädöksiä, jotka oli säädetty vain kaivostoiminnan edistämiseksi.

Kysymys 3. Onko sinulla kokemuksia malminetsinnän aiheuttamista konkreettisista haitoista itsellesi, omaisuudellesi, harjoittamallesi elinkeinolle tai muutoin? Kerro niistä. Olisiko haitat voitu ehkäistä lupaehdoilla? Millaisilla?

Lapissa on sängen paljon kokemuksia malminetsinnän aiheuttamista konkreettisista haitoista, onhan kaivosala kuin tungeksien tänne tunkeutunut.

1. Malminetsintähankkeet jatkuvat kunnan aluekehitystavoitteiden, kiinteistönomistajien omistajien, asianosaisten haitankärsijöiden, osallisyhteisöjen sekä yleistä etua turvaavien viranomaisten kannalta **ikuisuuksien (useiden vuosikymmenten ajan)**, vaikka TEM julkisuuteen luo kuvaa kuin malminetsintähankkeet olisi rajattu vain 15 vuoteen.

Ikuisuuteen jatkuvaksi haitaksi malminetsintähankkeet saadaan (nykyisen lain mukaan) muuttamalla kaivosyhtiön nimi, siirtämällä oikeus toiselle yhtiölle, tai hakemalla samaan lupa-alueeseen uusi hakemus ennen kuin entinen hanke päättyy.

Noista menettelyistä aiheutuu konkreetista ikuisuudelta vaikuttavaa haittaa esimerkiksi siitä, että hankkeen jälkihoitosuunnitelmia ei Tukesin tulkinnan mukaan ikään kuin koskaan tarvitse edes laatia.

2. Kaivosyhtiöt tai GTK eivät valtaus- ja malminetsintälupahakemuksissaan ole selvittäneet kairauksien kohteena olevan kallioperän haitallisia mineraaleja, (eikä hallintoviranomainen Tukes ole velvoittanut niitä haitallisia mineraaleja ja niiden vaikutuksia lupahakemuksissa selvittämään), eikä Tukes ole myöskään lupapäätöksissä antanut määräyksiä kaivannaisjätteiden, kairausjäteveden eikä edes kairausreistä nousevien pohjavesien ympäristö-, vesistö- tai vesiekologisten ominaisuuksien selvittämisestä ja selvityksiin perustuen haittojen estämisestä.

Kaivoslain mukainen hallintoviranomainen Tukes on menettelytavakseen ottanut väittää (ilman perusteluja) lupapäätöksessä tosiasioiden vastaisesti, että lupapäätöksessä hyväksytyillä menetelmillä (kairaus) ei muodostuisi kaivannaisjätettä, eikä haitallista kairausjätevettä.

Vaikka ei edes ole selvittänyt minkälaisia haitallisia mineraaleja hankkeeseen sisältyy, eikä myöskään Tukes velvoita kaivosyhtiötä selvittämään minkälaisia kairausapuaineita kairauksissaan käyttää, ja mitä ne kairausapuaineet vaikuttavat vesiekologialle.

Haitallisten mineraalien osalta on syytä huomata, että Tukesilla on ainoana viranomaisena käytettävissään tiedot kyseisenkin lupapäätöksensä kohteena alueen kallioperästä haitallisine mineraaleineen, mutta ei edes niitä omia tietojaan hankkeesta tekemissään lausuntopyyntöasiakirjoissa esitä, jonka vuoksi asianosaille aiheutuu konkreettinen haitta oleellisen tiedon pimittämisestä lausuntopyyntöasiakirjoissa.

Vielä konkreettisempi haitta aiheutuu, koska malminetsinnän kairausputkista voi aiheutua ympäristölle haitallisen veden purkautumista. Tällainen konkreettinen haitta on jo usean vuosikymmenen ajan ollut Kuusamon Kouervaarassa, missä pulppuaa vanhoista kairausputkista uraanilla saastunutta vettä ympäristöön. Kyseiset kairausputket on GTK kairannut uraanin etsintätutkimuksissaan 1980-luvun alussa. Tukes ei ole ryhtynyt kaivoslain mukaisena valvontaviranomaisena toimenpiteisiin asiassa. Nyt kairausvesien purosedimenttien ympäristöturvallisuus on ELY-keskuksen selvitettävänä paikallisen yhdistyksen hallintopakkohakemuksen johdosta. Viranomaiset eivät oma-aloitteisesti valvontavastuitaan toteuta.

Konkreettinen haitta malminetsintäkairauksista aiheutuu myös maahan jäävistä kairausputkista. Niitä jää useita vuosikymmeniä jatkuneiden kairausten jäljiltä (kuten Lapissa on yleistä) samaan laajaan lupahakemusalueen maaperään sadoittain. Kaikkien muiden alojen lupamääräyksissä maahan jäävät maaperää pilaavat ja ruostuvat rautaesineet määrätään kerättävän pois, mutta kaivoslain lepsuksi tulkinnaksi on muotoutunut ikään kuin kairausputket saisivat jäädä pysyvästi maahan, ja kuin kaivosyhtiön siltä alueelta poistuessaan ei tarvitsisi kairausputkia poistaa. Ei kaivoslaissa ole säädetty, että kairausputket saisivat maahan jäädä, mutta tällaiseksi lepsuksi maaperää pilaavaksi menettelyksi on malminetsinnän luvitus ja valvonta valitettavasti muotoutunut. Muotoutunut lepsun lainsäädännön tulkinnan vuoksi. Se tulee korjata uudessa laissa.

Konkreettinen oikeusturvaloukkaus aiheutuu myös siitä kaivosyhtiön (ja Tukesin hyväksymästä) tulkinnasta, kuin malminetsintäkairauksia saisi tehdä "maanomistajan luvalla". Tällainen on selkeästi kaivoslain 7 §:n perusteluissa kielletty, mutta Tukes edistää virheellistä tulkintaa.

Viitaten jo edellä lausuttuun, eivät kairaukset ole vesistövaikutuksiltaan haitattomia, ja vedet väistämättä valuvat myös naapurikiinteistöjen alueelle. Eiväthän ne siihen yhden maanomistajan kiinteistön alueelle jää. Mutta kaivoslain alainen valvonta- ja hallintoviranomainen ei ole velvoittanut tiedossaan olevien "maanomistajan luvalla" tehtäviin kairauksiin haettavan kaivosviranomaiselta virallisia malminetsintälupia, jotta naapurikiinteistöjen naapuruussuhdelainsäädännön mukaiset oikeudet sekä laajemminkin yleiset ja yksityiset etuudet tulisivat lupamääräyksillä turvatuiksi ja mahdolliseksi viranomaisten toimesta valvoa.

Ekovihreät lausuu vaatimuksenaan, että edellä kuvattujen esimerkkien johdosta ministeriön on ryhdyttävä viivytyksettömiin ja huolellisiin toimiin kaivoslain uudistamiseksi siten, että edellä kuvatut epäkohdat korjataan kaivoslain uudistamisessa jo tämän vaalikauden aikana, eikä kyseisiä epäkohtien korjaamisia siirretä hamaan tulevaisuuteen.

Kysymys 4. Kaivoshankkeet ja niiden vaikutukset eivät aina rajaudu yhden kunnan alueelle. Nykyisin kaivoksen maankäyttö on voitu ratkaista myös maakuntakaavalla,

mutta jatkossa edellytettäisiin kuntatason kaavaa, millä vahvistetaan kunnan päätösvaltaa asiassa. Mitä vaikutuksia näet nyt esitetyillä muutoksilla olevan kaavoitukseen? Mitä ratkaisuja näet kuntarajat ylittävien vaikutusten huomioimiseksi?

Vastoin ministeriön väittämää, ei maakuntakaavan yleisluontoisella säädöksellä ole ratkaistu kaivoksen tai kaivosalueen maankäyttöä, vaan siihen on tarvittu nykyäänkin erillinen yksityiskohtaisempi kaavoitusmenettely.

Kaivoslakiin on selkeästi säädettävä, että kunta alueen yleiskaavatasoisessa kaavasunnittelussaan voi kunnan elinkeinojen yhteensovittamiseksi kaavamääräyksillä velvoittavasti määritellä, että jollekin alueelle kaivostoiminta ei sovi.

Ministeriön kysymys kaivoshankkeiden laaja-alaisista vaikutuksista on tärkeä. Eikä se ratkea pelkällä kaavoituskysymyksiä tarkastelemalla. Oleellinen laajalle ulottuvat vaikutus on kaivoshankkeiden jätevedet, joita ei kaivoslaissa edes veloiteta puhdistettavaksi sellaisiksi, että jätevesi täyttäisi vesiputedirektiivin veloitteet. Kaivosalalle on muodostunut yleiseksi tavaksi välttää todelliset kaivosten jäte- ja suotovesien teollisen mittakaavan puhdistuslaitosten rakentaminen sallimalla rakentaa useiden kymmenien kilometrien pituisia "purkuputkia" jätevesien johtamiseksi johonkin suureen jokeen tai suureen järveen, jotta jätevedet **laimentuisivat** suureen vesimäärään. Noilla ratkaisuilla ei vähennetä vesistöön johdettavaa jätevesimäärää, vaan saadaan se jäte leviämään entistä suuremmalle alueelle.

Kysymys 5. Kaivoksiin liittyy kaksi erillistä vakuutta, kaivosvakuus ja jätevakuus. Kaivoslaissa säädetään kaivosvakuudesta, jota esityksellä täsmennettäisiin. Kaivosvakuuden tulisi kattaa kaivosten sulkemistoimet, kuten rakennusten, rakennelmien, tiestön ja sähköverkon purkaminen, mikäli kaivostoiminnan harjoittaja on varaton. Lisäksi kaivosvakuutta esitettäisiin laajennettavaksi poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteisiin ja maanomistajakorvauksiin. Jätevakuudesta säädetään ympäristönsuojelulaissa ja lisäksi ympäristöministeriössä kehitetään ympäristövahinkojen toissijaisia vastuujärjestelmiä. Näetkö vakuussäätelyn kattavana vai onko vielä jokin ilmeinen aukko ja mitä se koskee?

Viittaamme edellä lausuttuun kaivosten purkuputkien levittämistä jätevesipäästöistä, ne jäävät tosiasiallisesti kummakin vakuuslajin ulkopuolelle, mikä yleiselle ympäristöetuudelle aiheutuvan haitan korvaamiseksi on tältä osin vakuussäädöstä korjattava.

Keskeinen ongelma on kaivoslain alaisten hankkeiden vaikutukset alueen kiinteistöjen arvon heikkenemiseen, haitalliset laajalle alueelle aiheutuvat vesistövaikutukset, vaikutukset luonnolle sekä luonnon monimuotoisuudelle.

Noita haittoja eivät kaivoslain alaiset vakuudet eikä ympäristönsuojelulain alaiset vakuudet korvaa, mikä on sellainen ilmeinen aukko, joka on korjattava kaivosalan yhteiskunnallisen hyväksyttävyyden saamiseksi.

Kysymys 6. Esitysluonnoksessa ehdotetaan lupamääräyksiä saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi (51, 52 ja 54 §). Miten arvioit esitettyjen muutosten vaikutusta?

- o ottaen huomioon saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan
- o ottaen huomioon muut elinkeinot, kuten matkailun ja porotalouden

Luonnoksessa ehdotetaan poronhoitolain velvoitteita huomioitavan vain saamelaisten kotiseutualueen sekä erityisen poronhoitoalueen alueilla. Kyseessä on oleellinen perustuslain vastainen tulkinta, koska poronhoitolaki koskettaa myös ns. muuta poronhoitolakia, ja kaivoslain 3 §:ssä mainitaan, että poronhoitolaki on huomioitava. Mutta ei ole huomioitu muun poronhoitoalueen alueella eikä TEM esitä uudessa luonnoksessakaan poronhoitolakia huomioonotettavaksi muun poronhoitoalueen alueella.

Lausumme, että myös ministeriön on kaivoslain valmistelussaan otettava poronhoitolaki kokonaisuudessaan huomioon alueen poronhoitoelinkeinon oikeuksien turvaamiseksi kaivoslaissa.

12.4.2022

Ekovihreät ry:n hallituksen puolesta,

Mika Flöjt (Kuusamo)

puheenjohtaja

Hilkka Lipponen (Kemi)

varapuheenjohtaja